

Til

Byens udvikling

Byensudvikling@tmf.kk.dk

28.09.2020

Vedr. forslag til lokalplan "Bjelkes Allé"

Københavns Museum har modtaget materiale vedrørende ovennævnte forslag og har foretaget en gennemgang af sagen med henblik på vurdering af de kulturhistoriske forhold.

Museet er meget positiv overfor, at der udarbejdes en bevarende lokalplan for byhusene langs Bjelkes Alle, værkstedsbygningen, Anna Kirke samt Dronning Louises Asyl. Dog bør den bevarende lokalplan ud over at dække de mindre toetages beboelsesejendomme fra ca. 1880 også dække de femetages ejendomme fra ca. 1890, da disse to typer tilsammen beskriver områdets udviklingshistorie 1880 – 1915 på bedste vis. Det er med andre ord dele af et sammenhængende kulturmiljø. Museet har tidligere sendt en grundigere kulturhistorisk beskrivelse af området, som her genfremsendes i forbindelse med den offentlige høring:

Kulturhistorisk beskrivelse af området Bjelkes Allé

Da der for de fleste ejendomme på Bjelkes Allé er tale om et sammenhængende kulturmiljø fra tiden 1880 - 1915, indgår alle ejendomme i beskrivelsen og bør ligeledes indgå i den bevarende lokalplan. Undtaget herfor er de nyeste ejendomme: Bjelkes Allé 23-35, 6-16 samt 22- 38.

Før 1880

Efter at voldene omkring København blev opgivet i 1856 begyndte en hastig bebyggelse af Indre Nørrebro. Allerede tyve år senere begyndte man at bebygge ydre Nørrebro.

Bjelkes Allé blev anlagt i slutningen af 1870'erne, som en af de første gader mellem Assistens Kirkegård og nuværende Nørrebro Park. (Havremarkvej) på Havremarken.

I området mellem Assistens Kirkegård og Nørrebroparken er gaderne lange og lige, idet de følger de tidligere marker.

KØBENHAVNS
MUSEUM

MUSEUM OF
COPENHAGEN

STORMGADE 20
1555 KØBENHAVN V
WWW.COPENHAGEN.DK

KØBENHAVNS KOMMUNE
KULTUR- OG FRITIDS-
FORVALTNINGEN
HISTORIE & KUNST

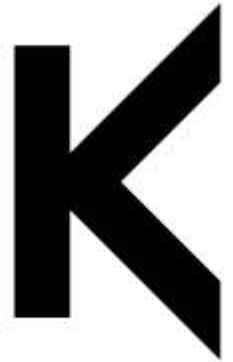
1810

<https://kortviseren.dk/index.html?p=722964.75.6177655.34.2.051&k=skaermkort:kbhf1810lund2.60>

1879

<https://www.kbharkiv.dk/kildeviser/#!?collection=3&item=2593>

KØBENHAVNS
MUSEUM

MUSEUM OF
COPENHAGEN

STORMGADE 20
1555 KØBENHAVN V
WWW.COPENHAGEN.DK

KØBENHAVNS KOMMUNE
KULTUR- OG FRITIDS-
FORVALTNINGEN
HISTORIE & KUNST

1878 – 1890

Nogle af de første bygninger, der blev bygget på Bjelkes Allé, er numrene **13 og 15**. De blev bygget i 1878 som 2½ etages beboelsesbygninger. Der var 6 små lejligheder i hver, der bestod af 2 værelser og et køkken. Allerede i 1880 blev også **nr. 17** bebygget med en tilsvarende ejendom. Alle tre bygherrer var håndværksmestre. I 1882 blev **nr. 32** bygget – ligeledes 2 etager med små lejligheder.

I 1882 blev desuden tre huse med større lejligheder bygget: – **Bjelkes Allé 42** er en 2 etages beboelsesejendom bestående af to tre-værelses med køkken og pigkammer. Og på **nr 44 og 46** blev to 1½ etages en-familie-huse bygget. Nr. 44 havde tre stuer og køkken i stueetagen og 4 værelser oven på. **Og nr. 48** blev bygget tilsvarende. [en senere tilbygning fr 1920erne mod gaden]

1884 blev Bjelkes Allé **37 og 39** bebygget med mindre beboelsesejendomme af en tømrermester. Også i 1884 blev de to lidt højere (tre etager) beboelsesejendomme, nemlig **Bjelkes Allé 41** bygget af samme tømrermester. Her var tale om tre-etages beboelsesbygning med store lejligheder: 4 store værelser med køkken og pigekammer. I gården var stald og vognremise samt latrinbygning. Og **Bjelkes Allé 43** opførte en snedkermester ligeledes en tre etages beboelsesbygning. Og en muremester opførte **Bjelkes Allé 11** – en fire etages beboelsesejendom. Alle lejligheder bestod også her af to værelser med køkken.

I 1884-1888 blev flere større etageejendomme bygget. Således blev **Bjelkes Allé 2** opført af en bygmester. Den var med sine fire beboelsesetager den største på det tidspunkt. Den bestod lejligheder på to værelser med køkken – bortset fra hjørnelejlighederne, der havde tre værelser og køkken.

I Bjelkes Allés første ti-år havde bygherrerne ikke entydigt øje for, at de byggede for arbejderbefolkningen. Det, der blev bygget, var en blanding af en villa, små beboelsesejendomme og lidt større – med lejligheder fra to – 6 værelser – dog med hovedvægt på de små to-værelses. Alle havde lokum i gården.

I 1888 blev børneasylet, **Bjelkes Allé 45** opført. Den er tegnet af arkitekt Vilhelm Dahlerup. Opførelsen af børneasylet skyldes formentlig, at de nyopførte lejlighedsbebyggelser på Bjelkes Allé og de nærliggende gader netop var blevet befolket med børnerige arbejderfamilier.

1890 – 1914

De beboelsesejendomme, der efterfølgende blev bygget, var især bygget med øje for udlejning til arbejdere. Det var især fem-etages ejendomme med to værelser og køkken i hver lejlighed. Således blev **Bjelkes Allé 1, 3 og 5** opført i 1895.

KØBENHAVNS
MUSEUM

MUSEUM OF
COPENHAGEN

STORMGADE 20
1555 KØBENHAVN V
WWW.COPENHAGEN.DK

KØBENHAVNS KOMMUNE
KULTUR- OG FRITIDS-
FORVALTNINGEN
HISTORIE & KUNST

Ejendommene var på fem beboelses-etager og hver lejlighed var på to værelser og et køkken. Det samme gælder formentlig også for **Bjelkes Allé 7**.

Hjørneejendommen, **Bjelkes Allé 50, 52 og 54** (til og med Stefansgade 37) blev opført 1898. Den bestod, som de andre, af fem etager til beboelse med de traditionelle to-værelses lejligheder med køkken. I 1914 fik de wc i hver lejlighed – et såkaldt 'skabstoilet'.

Den sidste af beboelsesejendommene der blev bygget i perioden, er **Bjelkes Allé 9 og 9A**. Den blev bygget 1903 for Schmidt og Carstens af arkitekterne Ludvigsen og Hansen. Nr. 9 en opgang med 3 værelser og køkken på hver etage. 9A en opgang med to værelser og køkken på hver etage.

Denne periode slutter (som den forrige) med at det offentlige bygger en institution, man mente folk havde brug for på det tidspunkt. Hvor forrige periode sluttede med en børneinstitution, sluttede denne periode med byggeriet af Anna Kirke på Bjelkes Allé 19 og 21. Den blev bygget i 1914 og er tegnet af arkitekt P.V. Jensen Klint, som næsten samtidig tegnede Grundtvigskirken.

1972 ->

Der kom til at gå lang tid før der blev bygget noget efter 1914. Først efter 1970 blev der igen bygget, efter at eksisterende klassiske beboelsesejendomme fra omkring 1900 bygninger blev nedrevet. Det gælder Bjelkes Allé 6 -16, 20-30, 34-38 og 23 – 35.

Kulturhistorisk vurdering

Alle de ovenfor beskrevne ejendomme eksisterer stadig, stort set uændrede, i Bjelkes Allé. Tilsammen fortæller de historien om udviklingen af det tidlige ydre Nørrebro med bebyggelser med især små lejligheder til arbejderfamilier. Startende med mindre ejendomme med små lejligheder – bygget af håndværksmestre og kort efter med større og højere egentlige udlejningsejendomme også med de klassiske små to-værelses lejligheder med køkken – og lokumsskure i gården. På flere af matriklerne blev der løbende bygget små værksteder og stalde i baggårdene og efterhånden fik lejlighederne installeret wc. Også børneasylet understreger denne historie om Nørrebros arbejderbefolkning.

Midt i gaden er nogle nyere beboelsesbygninger fra 1972 - 2015. Naturligvis siger de en del om, hvordan man byggede på den tid, og kan derfor siges, at være en del af det samlede kulturmiljø. Men da de ikke er udtryk for noget stedsspecifikt – eller ligger i forlængelse af historien om bebyggelse af ydre Nørrebro - er det ikke vigtigt, at disse indgår i den bevarende lokalplan.

Museet har følgende kommentarer i henhold til det arkæologiske ansvarsområde: Hvis der ved jordarbejder i forbindelse med anlægsarbejder

KØBENHAVNS
MUSEUM

MUSEUM OF
COPENHAGEN

STORMGADE 20
1555 KØBENHAVN V
WWW.COPENHAGEN.DK

KØBENHAVNS KOMMUNE
KULTUR- OG FRITIDS-
FORVALTNINGEN
HISTORIE & KUNST

påtræffes arkæologiske levninger, skal Københavns Museum kontaktes omgående. På baggrund af fundene vil museet vurdere, om levningerne er af en sådan karakter, at de skal registreres inden bortgravningen. I fald fundene vurderes af væsentlig karakter vil jordarbejdet blive standset midlertidigt (jf. museumslovens § 26).

Københavns Museum står altid gerne til rådighed for en vurdering af kommende anlægsarbejder med henblik på forud for anlægsarbejdets iværksættelse at afklare behovet for en arkæologisk forundersøgelse på projektarealet. En afklaring af de aktuelle arkæologiske interesser vil som regel kunne forhindre en midlertidig standsning af igangværende arbejde.

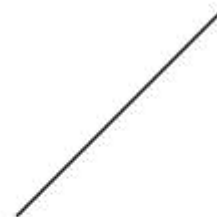
Med venlig hilsen

Stefanie Høy Brink
Museumsinspektør
Etnolog
Københavns Museum
+45 2947 9903
P95R@kk.dk

Lena Diana Tranekjer
Sagsansvarlig
Arkæolog
Københavns Museum
+45 2967 1472
P03N@kk.dk

KØBENHAVNS
MUSEUM
MUSEUM OF
COPENHAGEN

STORMGADE 20
1555 KØBENHAVN V
WWW.COPENHAGEN.DK

KØBENHAVNS KOMMUNE
KULTUR- OG FRITIDS-
FORVALTNINGEN
HISTORIE & KUNST

